

Надія ШОСТАКІВСЬКА,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук

*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя (м. Тернопіль)*

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ НАВИЧОК У СЛУХАЧІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ОСНОВА ЇХНЬОГО ЛІДЕРСЬКОГО РОЗВИТКУ

У сучасному світі інженери відіграють ключову роль у розробці та впровадженні нових технологій, що впливають на всі аспекти життя суспільства. Однак, крім основних технічних знань, сучасний інженер має володіти також управлінськими здібностями та лідерськими якостями. Це особливо важливо в умовах роботи у складних, міждисциплінарних командах, де ефективне управління та лідерство стають визначальними факторами успіху. Таким чином, формування управлінських здібностей є необхідною складовою підготовки майбутніх інженерів, оскільки це дозволяє їм не лише бути фахівцями у своїй галузі, але й вести за собою команди до досягнення високих результатів.

Управлінські здібності є основою лідерського потенціалу, оскільки вони дають змогу інженерам координувати діяльність команд, встановлювати пріоритети та вирішувати проблеми в складних ситуаціях. Інженери не лише працюють з технологіями, а й взаємодіють з людьми, що робить важливим володіння навичками комунікації, емоційного інтелекту та прийняття рішень. Наприклад, у процесі розробки складного технічного проєкту інженеру-лідеру необхідно вміти не тільки забезпечити технічну якість виконання завдання, але й ефективно організувати роботу команди, зважаючи на індивідуальні можливості кожного члена.

Такі навички, як управління часом, прийняття рішень та вирішення конфлікту, дозволяють інженерам ефективно діяти в умовах невизначеності та обмежених ресурсів. Вони формують здатність мислити стратегічно, враховувати довгострокові наслідки своїх дій і розуміти, як їхні рішення вплинуть на загальний успіх проєкту.

Формування управлінських навичок у слухачів інженерного профілю є складним і багатоетапним процесом. Освіта інженера часто сфокусована

на технічних аспектах, але інтеграція управлінських дисциплін стає необхідною. Провідні заклади освіти все частіше включають у свої програми курси з основ управління проектами, лідерства, організації робочого процесу й управління людськими ресурсами. Наприклад, під час виконання проєктних завдань слухачі можуть практикувати свої управлінські здібності, керуючи малими групами і відповідаючи за планування і реалізацію проєктів.

Практичне значення має також участь у стажуваннях, де слухачі інженерних програм стикаються з реальними робочими ситуаціями, що вимагають швидких і зважених рішень. Це сприяє розвитку таких важливих навичок, як прийняття відповідальності та вміння співпрацювати з іншими професіоналами, оскільки інженери часто працюють у міждисциплінарних командах.

Важливу роль у формуванні лідерських здібностей також відіграють викладачі та наставники. Вони допомагають слухачам краще зрозуміти, як технічні та управлінські знання поєднуються для досягнення успіху в сучасному технологічному середовищі. Особистий приклад наставника, що демонструє впевнене управління та вирішення проблем, мотивує слухачів прагнути до вдосконалення своїх лідерських якостей.

Незважаючи на численні можливості для розвитку управлінських навичок, слухачі інженерних програм можуть стикатися з певними викликами. Основним з них є недостатній акцент на розвитку так званих *soft-skills* («м'яких»/«гнучких») навичок у багатьох технічних програмах, що може уповільнити розвиток лідерського потенціалу. Однак, є багато можливостей для саморозвитку у цьому напрямку: участь у студентських організаціях, наукових дослідженнях та міжнародних технічних конкурсах, що дозволяє майбутнім інженерам отримувати цінний управлінський досвід ще до початку професійної кар'єри.

У сучасному динамічному світі успішний інженер – це не лише фахівець з глибокими технічними знаннями, але й лідер, здатний ефективно управляти проєктами та командами. Формування управлінських умінь і навичок серед слухачів інженерного профілю є важливим елементом їхньої професійної підготовки. Інтеграція управлінських дисциплін у технічну освіту, практика через стажування та наставництво відіграють ключову роль у розвитку лідерського потенціалу майбутніх інженерів. Саме ці навички стануть основою для успішного управління проєктами, що змінюють світ.